

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈੱਡੀ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.
ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਤ ਰਾਮ EIT: C. ਆਰ - ਸਮਰਥਕ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 347 ਆਫ 1974

12 ਅਗਸਤ 1976

1953 ਦਾ IV)— ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਅਤੇ 101— ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ 1960— ਨਿਯਮ 3(3)- ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ—ਕੀ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ।

ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਅਤਿਅੰਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਤਦਾਨ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਮਤਦਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਹੀ। ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ ਨੂੰ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ। ਨਿਯਮ 3(3) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੈਧ ਹੈ।
(ਪਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4)।

25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 3116 ਆਫ 1972 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਡੀ.ਐਨ. ਰਾਮਪਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਡੀ.ਏ.ਜੀ. (ਪੀ.ਬੀ.),— ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਡੀਵੀ ਸਹਿਗਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈੱਡੀ, ਏ.ਸੀ. ਜੇ

(1) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 3(3) ਨੂੰ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ

ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਨੰਤ ਰਾਮ ਅਤੇ

ਦਮਯੰਤੀ ਰਾਣੀ ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਬਟਾਲਾ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਧਰਮਕੋਟ ਰੰਧਾਵਾ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। 5 ਜੁਲਾਈ 1972 ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 6 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣੀਆਂ ਸਨ। ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਉਪ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਕਾਸ, ਸ. ਪੰਜਾਬ ਨੇ 5 ਜੁਲਾਈ 1972 ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਡੇਰੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਨੰਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਦਮਯੰਤੀ ਰਾਣੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ। ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 5 ਅਤੇ 6 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3(3) ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੂਲ 3(3) ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਮਾਲਾ ਫਿਡਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਹਮਲਾ ਨਿਯਮ 3(3) ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਯਮ 3(3) ਨੂੰ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(2) ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ, ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ 3 (ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1960, ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ, ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ। ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਏ II-A ਚੋਣ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13-ਬੀ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਅਨੰਤ ਰਾਮ ਆਦਿ (ਓ. ਚਿਨੱਪਾ
ਰੈਡੀ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ.)

ਅਧਿਆਇ II-A ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 101 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 101 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਰਸੀਦ, ਪੜਤਾਲ, ਪੋਲ, ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਦਿ ਲਈ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 3(3) ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ, ਬਦਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(3) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਅਯੋਗ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਚੋਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਚੋਣ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਦੰਗੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੌਣ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਡਬ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਇਹ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੰਗਾ ਭੜਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਮਤਦਾਨ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਮਤਦਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ ਨੂੰ ਉਸ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਰੇਗਾ

BIO

ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ "ਕੁਝ ਗੁੰਝੀਲ ਚੇਸ਼ਾਂ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸ 'ਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਚੇਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਚੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ ਪਰ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੋਣ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਚੋਣ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਖਦਸ਼ਾ ਉਪਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੱਤਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ।

(4) ਸਾਡੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 3(3) ਵੈਧ ਹੈ, ਪਰ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਦਾ ਮਿਤੀ 5 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ 3(3) ਨੂੰ ਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਐਮਆਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਕੇਐਸ ਟਿਵਾਣਾ ਜੇ. ਜੇ.

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਲਬਾਗ ਰਾਏ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1974 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 220

80\$

13 ਅਗਸਤ 1976

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1974 ਦਾ ਐਕਟ 2)—ਸੈਕਸ਼ਨ 145—■ " ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ
ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ—ਅਦ-ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ